

Mistä näitä myyttejä oikein tulee?

Lehtemme tässä numerossa oiotaan useita tuttuja väitteitä työurista ja -markkinoista. Monet näistä harhakäsityksistä, joita voi kutsua myös myyteiksi, ovat juurtuneet syvälle julkiseen keskusteluun.

On ollut tavallista väittää esimerkiksi, että suomalaisten työurat ja -suhteet ovat tulleet lyhyemmiksi, ja että työpaikkaa ja ammattia vaihdetaan entistä useammin. Nuorilta muka puuttuu työhaluja, ja suuri osa heistä on joko työttöminä tai kokonaan passiivisia. Tällaisten harhakäsitysten varassa sitten vaaditaan erilaisia toimenpiteitä työurien pidentämiseksi molemmista päistä.

Minusta näyttää, että niin nuoret kuin vanhatkin tarvitsevat ennen kaikkea työpaikkoja. Taantumassa he kärsivät ensimmäisinä, mutta suhdanteiden parantuessa kysytään heidänkin työvoimaansa. En yhtään ihmettele, ettei kovin paljon tuloksia saavuteta vain patistelemalla heitä töihin. Toiseksi tarvitaan myös huolenpitoa työkyvystä ja työtä vajaakuntoisille. Tämä merkitsee rahaa.

Myyttien vastaisista tosiasioista osa on jo vanhastaan tuttuja. Peruskoulutus-taloustilastojen tulkitsemisessa on kuitenkin jäänyt pahasti kesken, jos esimerkiksi väitetään nuorten työttömyysasteen kertovan, kuinka suuri osa nuorista on työttöminä. Yhtenä päivänä media saattaa kertoa vaikkapa työolotutkimuksen tuloksista, mutta toisena päivänä julkistetaan sellaisinaan lausuntoja, jotka ovat niiden kanssa räikeässä ristiriidassa. Tällaiset asiat eivät ole liian monimutkaisia puettaviksi onlinereiksi tai tekstiviestikielelle.

Joitakin vanhoja myyttejä on kumottu tarkemmalla tutkimuksella. Jos esimerkiksi nyt on osoitettu, ettei työsuhteiden kestossa ja pysyvyydessä ole tapahtunut mitään suuria muutoksia, niin mistä on johtunut kaikki mekkala paskaduuneista ja prekariaatista? Voisiko olla vaikka niin, että elintason noustua kaivataan aikaisempaa enemmän pysyvyyttä työsuhteisiin, koska menetettävääkin on enemmän? Silloinhan taustalla vaikuttaa myös suhteellisen huono työttömyysturva.

Bottom line luonnollisesti on, että keskustelun työmarkkinoista soisi perustuvan myyttien sijasta ihan oikeasti tutkittuun tietoon. ■

Heikki Taimio